

Ortaokul Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Derslerindeki Öğrenci Başarılarının LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Testini Yordama Gücü

Predictive Power of Students' Success in Secondary School Social Studies and Turkish Revolution History and Kemalism Lessons on Turkish Revolution History and Kemalism High School Entrance Test

Turgay ÖNTAŞ*
Okan ÇOBAN**
Erdal YILDIRIM***

Öz

Bu çalışmada, ortaokul Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerindeki öğrenci başarılarının, LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük testini yordanması amaçlandığından araştırma, nicel araştırmaya dayalı ilişkisel tarama yöntemiyle desenlenmiştir. Araştırmada amaçlı örneklem tekniklerinden biri olan kolay ulaşılabılır örneklem kullanılmıştır. Araştırma, Kütahya il merkezindeki 24 ortaokul ve bu okullarda öğrenim gören toplam 960 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, söz konusu iki ders arasında hem ilişkisel hem de yordayıcı anlamlı ilişkilerin olduğu gözlenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre; 5., 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin, Sosyal Bilgiler dersi güz dönemi birinci yazılı sınav başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, öğretmenlerin öğrenme alanları ve ünitelerinin birbirinden bağımsız olmadığı bilinci ile hareket etmeleri ve ilişkili öğrenme konularına yönelik yaşanan eksiklerin giderilmesini incelemeleri önemlidir. Sosyal Bilgiler dersindeki ünite ya da öğrenme alanlarında yaşanan öğrenme eksiklikleri, bir üst sınıftaki öğrencilerin ders başarısına etki ettiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, öğrenci başarısı, LGS

* Sorumlu Yazar, Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü, E-posta: turgayontas@gmail.com

** Mili Eğitim Bakan Danışmanı, Ankara MEB, E-posta: ocoban06@gmail.com

*** Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, E-posta: erdal yıldırım@aksaray.edu.tr

Abstract

This research was designed using a quantitative research-based correlational survey method as the object of this research is to predict the power of students' success in secondary school social studies and Turkish Revolution History and Kemalism lessons on R.T. Turkish Revolution History and Kemalism High School Entrance Test. A convenience sampling, one of the purposive sampling techniques, was used in the research. The research was carried out with 24 secondary schools in the city center of Kütahya and a total of 960 students studying in these schools. In the research, it was observed that there were both correlational and predictive significant relationships between two lessons. According to the findings obtained in the research, it is seen that there is a statistically significant positive relationship between 5th, 6th and 7th grade students' first written exam success scores for the Social Studies lesson during the fall term. In this context, it is important for teachers to act with the awareness that the learning areas and units are not independent from each other and prioritize the elimination of the deficiencies experienced in the related learning subjects. It is seen that the learning deficiencies experienced in the unit or learning areas in the Social Studies lesson affect the success of the upper grade students.

Keywords: social studies, Turkish Revolution History and Kemalism, student success, predictive power

Summary**Introduction**

Social Studies and R.T. Turkish Revolution History and Kemalism are the lessons that have been in the secondary education level in the Turkish National Education System for many years. Social Studies started to be used firstly in 1968 curriculum as a lesson name (Fer, 2005). Today, the Social Studies lesson is taught in the 4th grade in primary school and 5th, 6th and 7th grades in the secondary school. R.T. Turkish Revolution History and Kemalism lesson has been taught for 8 years at the secondary school level. Social Studies lesson is provided for three hours per week in both primary and secondary school, whereas R.T. Turkish Revolution History and Kemalism lesson is provided for 2 hours per week in the secondary school level (TTKB, 2018). The Social Studies lesson consists of the following learning areas: Individual and Society, People, Places and Environments, Science, Technology and Society, Effective Citizenship and Global Connections (MEB, 2018a). R.T. Turkish Revolution History and Kemalism lesson consists of the following units: a Hero is Born, National Awakening: Steps to the Independence Day, A National Epic: Either Freedom or Death!, Kemalism and Modernization of Turkey, Democratization Efforts, Turkish Foreign Policies at the time of Atatürk, and Atatürk's Death and Post-Period (MEB, 2018b).

Parental attitudes are the main research topics on the student success and the variables that try to explain this success (Başol and Zabun, 2014). In addition, the development index of the cities, and the differences between the cities and the regions should not be ignored (Erdoğan, Meşeci Giorgetti and Çifcili, 2011). There are many researches about inter-level transition in Turkey and the variables affecting this transition (Çakıoğlu, 2019; Çaylı Abacı, 2015; Çelikel and Karakuş, 2017; Okutan

ve Daşdemir, 2018; Önder, 2016; Yavuz, Odabaş and Özdemir, 2016; Yüksek, Sevim and Çelimli, 2018). In addition to these studies, the studies addressing different variables that predict success in central exams that provide inter-level transition can be given in detail as follows: Factors affecting the success (Metin, 2013) may be as follows: predictors of the placement test and the problem of equality (Erdoğan, Meşeci Giorgetti and Çıfçılı, 2011), predictors of success in the placement test and going to the classroom, perfectionism, parental attitude and exam anxiety (Başol and Zabun, 2014), SBS success and quality of life (Ötken & Anıl, 2016), model suggestion for the inter-level transition (Atılğan, 2018), opinions about the TEOG system (Şad and Şahiner, 2016), the academic achievement measures and relationship between TEOG exam scores (Karakoç and Köse, 2018) etc.

While many of the variables that affect success were addressed in the mentioned studies, there was found no study that revealed the level of predicting and affecting the central exam results of the results obtained from the assessment and evaluation instruments in the formal education process. For this reason, it is thought that the study will fill an important gap in the field and will raise awareness for the future studies in this field. Thus, this research is aimed at revealing at which level the academic achievements of the secondary school students in Social Studies lessons predict their academic achievements in R.T. Turkish Revolution History and Kemalism lessons.

Method

This research was designed using a correlational survey method as the object of this research is to predict the power of students' success in secondary school social studies and Turkish Revolution History and Kemalism lessons on R.T. Turkish Revolution History and Kemalism High School Entrance Test. In the correlational survey model the correlation between two or more variables is addressed (Fraenkel, Norman and Hyun, 2009). The correlational research is the one in which the relationship between two or more variables is examined in any way without interfering with these variables (Neuman, 2006).

In the study, 24 secondary schools were selected among 45 secondary schools in the city center of Kütahya, determined on the basis of appropriate sampling method, and among the 1020 students studying in these schools, 960 students whose marks for the 5th, 6th and 7th grade Social Studies lesson and R.T. Turkish Revolution History and Kemalism lesson are full are determined as the sample. The data of the research consists of the course grade papers obtained from e-school with the help of Social Studies teachers working in the secondary schools in the sample; written exam scores of the 5th, 6th and 7th grade Social Studies lesson during the fall and spring terms and the 8th grade R.T. Turkish Revolution History and Kemalism lesson during the fall and spring terms, for 2018-2019 academic years, including the gender variable, provided that the students' identity information is kept confidential; and the number of correct answers of the students in the Revolution History and Kemalism High School Entrance Exam obtained from the school administration. Pearson correlation coefficient and regression analysis were applied to the data collected at the beginning of the 2018-2019 academic years. Statistical analyzes were performed in the R studio program.

Findings and Discussion

The following findings are obtained in the research for determining at which level the academic achievements of the secondary school students in Social Studies lessons predict their academic achievements in R.T. Turkish Revolution History and Kemalism lessons: In the research, both correlational and explanatory relationships were observed between two lessons. When the success scores of the first exams of the 5th, 6th and 7th grade students in the Social Studies lesson during the fall term are examined, a positive statistically significant relationship was observed between the 5th and 6th grade, and between the 5th and 7th grades and the 7th and 6th grades. The source of this relationship can be explained by the fact that the curriculum of the Social Studies course is spiral. Primary school social studies and R.T. Revolution History and Kemalism lesson curriculum and textbooks (MEB, 2006, 2010, 2018a and 2018b) also aim to provide students with the skills of progressive advancement, generalization, adherence to cause and effect relation and inference. There are also studies showing that there is an inverse relationship between the positive attitudes towards the Social Studies lesson and the grade level, and that the positive attitudes towards the lesson decrease as the grade level increases (Demir, 2010; Ergin, 2006 and Öztürk, 1999). There are also research results supporting the fact that another variable supporting the positive attitudes towards social studies lesson is high academic success towards these lessons (Altıntaş, 2005; Tay and Akyürek Tay, 2006; Oğur, 2009 and Yılmaz ve Demir, 2014). In addition, some researches reveal that there is a significant relationship between academic success, learning strategies, academic self and positive attitude towards the lesson (Emir and Özdemir, 2004; Akbaba, 2007; Çençen and Akça-Berk, 2014 and Altıkulaç and Akhan, 2010). It is seen that the relationship between the 1st written exam scores of the 8th grade students regarding the R.T. Revolution History and Kemalism lesson during the fall term and the 1st written exam scores during the second term are statistically significant. It is seen that all the students' first written exam scores of the 5th, 6th and 7th grade Social Studies lessons have significantly predicted the success of the R.T. Revolution History and Kemalism lesson in the LGS exam. In addition, while the first written exam variable statistically significantly predicted the exam success of R.T. during the spring term, whereas a variance of 44% with respect to LGS is seen when the written exam success averages during the fall term and the first written exam results of R.T. Revolution History and Kemalism lesson during the spring term are considered as an independent variable. It is seen that the variables that predict the number of correct answers in LGS are the written exam success averages of Social Studies and R.T. Revolution History and Kemalism lesson.

Giriş

Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersleri uzun yıllardır Türk Milli Eğitim Sistemi içerisinde ortaokul kademesinde yer alan derslerdir. Sosyal Bilgiler bir ders ismi olarak ilk kez 1968 öğretim programlarında kullanılmaya başlanmıştır (Fer, 2005). Günümüzde, Sosyal Bilgiler dersi ilkokul 4. sınıfta, ortaokul 5., 6. ve 7. sınıflarda okutulmaktadır. T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi ise, ortaokul 8.sınıf düzeyinde uzun yıllardır okutulmaktadır. Sosyal Bilgiler dersi hem ilkokulda hem ortaokulda haftalık üçer ders saati, T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük

dersi ise, ortaokul düzeyinde ve 2 ders saati olarak haftalık ders çizelgesinde yer almaktadır (TTKB, 2018). Sosyal Bilgiler dersi, Birey ve Toplum; Kültür ve Miras; İnsanlar, Yerler ve Çevreler; Bilim, Teknoloji ve Toplum; Etkin Vatandaşlık ve Küresel Bağlantılar öğrenme alanlarından oluşmaktadır (MEB, 2018a). T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi ise, Bir Kahraman Doğuyor; Millî Uyanış: Bağımsızlık Yolunda Atılan Adımlar; Millî Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm!; Atatürkçülük ve Çağdaşlaşan Türkiye; Demokratikleşme Çabaları; Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası ile Atatürk'ün Ölümü ve Sonrası ünitelerinden oluşmaktadır (MEB, 2018b). Sosyal Bilgiler, sosyal bilimlere dayalı konuları pedagojik çerçeve içerisinde anlamlı bir bütün olarak kendi içerisinde barındıran bir disiplinken, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi ise yakın tarihe ve cumhuriyet tarihine yönelik konuları içerdiği görülmektedir. Birbirinin ön koşulu niteliğinde olmasa da alt yapı itibariyle sosyal bilim dalları içerisindeki tarih bilimine dayalı konuların oranı her iki derste de önemlidir.

Türk Eğitim Sistemi içerisinde kademeler arası geçiş, hem temel eğitimden ortaöğretime hem de ortaöğretimden yükseköğretime geçişte her zaman tartışılmıştır (TED, 2010). İlk kez 1955 yılında Maarif Kolejleri için yapılan sınavla başlayan ortaöğretime geçiş sistemindeki sınav uygulaması günümüze kadar gelmiştir (Atılğan, 2018). Yerleştirmenin nasıl olacağı, sınava dair içeriğin nasıl yapılandırılacağı ve katsayıların nasıl belirleneceğine dair tartışmalar eğitim gündemini sürekli meşgul etmiştir. Küçükere (2017) göre, Türkiye'de kademeler arası geçişe yön veren üç farklı örgün eğitim sistemi uygulanmıştır. İlk istem 5+3+3, ikincisi sekiz yıllık zorunlu eğitim ve üçüncüsü 4+4+4 olmak üzere 12 yıllık zorunlu eğitim aşamalarıdır. Kademeler arası sınıf düzeyleriyle kademeler arası geçiş sağlayan sınavların hangi yıllarda yapılacağı arasında ilişki olduğu görülmektedir. Ayrıca kademeler arası geçişe dayalı sıklıkla yapılan değişikliklerin, sınav uygulamalarının istikrarlı bir biçimde yapılamadığı tartışmalarını da yoğunlaştırmıştır. Eğitimde kademeler arası geçişe ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde de, eğitim sistemi ve kademeler arası geçişin diğer paydaşlar arasında tartışılmadan uygulamaya geçirildiğine yönelik tepkilerin olduğu görülmektedir (Dinç, Uzun ve Çoban, 2014; Dinç, Dere ve Koluman, 2014). İfade edilenlerin yanında, kademeler arası geçişe ilişkin uygulanan merkezi sınavların öğretmenler üzerinde psikolojik etkilerin yanında baskılara varan bazı olumsuzluklara da neden olduğu görülmektedir (Çetin ve Ünsal, 2018).

Farklı ülkeler, liselere geçiş için öğrenci seçiminde farklı değişkenler kullanmaktadır. Bu değişkenlerin; okul bitirme sınavları, merkezi seçme sınavları, okul bazlı seçme sınavları, okul notları ile öğretmen görüşleri olduğu görülmektedir (Gür, Çelik ve Coşkun, 2013). Türkiye'de, 1923 yılından 1997 yılına kadar ilkökul sonrası uygulanan sınavlarla ortaokula geçiş yapılmıştır. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilmesi ile birlikte, 1997'den itibaren ortaokul kademesi kaldırılmış, ortaöğretime geçiş olarak devam edilmiştir (Çakıoğlu, 2019). 1997-2004 yılları arasında Lise Giriş Sistemi (LGS), 2005-2008 arası Ortaöğretim Kurumları Seçme ve Yerleştirme Sınavı (OKS), 2008-2011 arası Çoklu Seviye Belirleme Sınavı (SBS) ile Ortaöğretime Geçiş Sistemi (OGES), 2011-2013 yılları arası Tekli SBS ile Ortaöğretime Geçiş Sistemi (OGES), 2013-2017 Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş (TEOG), 2018'den günümüze Liselere Geçiş Sınavı (LGS) uygulanmaktadır (ERG, 2017).

LGS, fen liseleri, sosyal bilimler liseleri, özel program ve proje uygulayan eğitim kurumları ile mesleki ve teknik Anadolu liselerinin Anadolu teknik programlarına sınavla öğrenci seçimi için kullanılmaktadır. İlgili sınava örgün eğitim verilen okulların 8. sınıfına kayıtlı resmi ve özel

ortaokul öğrencileri, imam hatip ortaokulu öğrencileri, açık öğretim ortaokulu öğrencileri, geçici eğitim merkezi öğrencileri ile yurtdışındaki okullara devam eden öğrenciler başvurabilmektedir. Merkezi sınav, 8. sınıf öğretim programlarına göre şekillendirilmektedir. Sözel kısımda Türkçe, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve Yabancı Dil derslerine yönelik testler bulunmakta; bu testlerde öğrencilere toplam 50 soru sorulmaktadır. Öğrencilere sözel bölümdeki soruları yanıtlamaları için 75 dakika süre verilmektedir. Sayısal bölümde ise, Matematik ve Fen Bilimlerine yönelik toplam 40 sorunun olduğu ve bu soruların yanıtlanması için 80 dakika süre verildiği görülmektedir (MEB, 2019a).

Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde ölçme ve değerlendirme çalışmaları, geleneksel ve alternatif yöntemler ile yapılmaktadır. Bununla birlikte, kademeler arası geçişte kullanılan ölçme aracı ise çoktan seçmeli testlere dayandırılmaktadır. Günümüzde uygulanan sınavda T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinden on soruya yer verilmekte ve bu soruların ağırlıklı katsayısının bir olduğu görülmektedir (MEB, 2019a; 2019b). Kademeler arası geçişte kullanılan merkezi sınavlardaki alt testlerin birbirlerini açıklama düzeyleri, farklı çalışmalarda değişik sonuçlarla ifade edildiği görülmektedir (Karakaya ve Kutlu, 2002; Sevidik, 2009).

Öğrencilerin akademik başarılarını belirleyen eğitim sistemi, kademeler arası geçiş ve merkezi sınavların yanı sıra farklı değişkenler de bulunmaktadır (Senemoğlu, 2005). Bu değişkenlerden bilişsel ve duyuşsal özelliklerin yanında okula ve hizmetlere erişim gibi öğrenci dışındaki faktörlerin de başarıyı etkilediği bilinmektedir. Öğrenci başarısı ve bu başarıyı açıklamaya çalışan değişkenler üzerine yapılan araştırma konularının başında ise ana-baba tutumları gelmektedir (Başol ve Zabun, 2014). Ayrıca illerin gelişmişlik indeksi, iller ve bölgeler arasındaki farklılıklar da göz ardı edilmemelidir (Erdoğan, Meşeci Giorgetti ve Çifcili, 2011). Türkiye’de kademeler arası geçiş ve bu geçişi etkileyen değişkenlerle ilgili pek çok araştırma vardır (Çakıoğlu, 2019; Çaylı Abacı, 2015; Çelikel ve Karakuş, 2017; Okutan ve Daşdemir, 2018; Önder, 2016; Yavuz, Odabaş ve Özdemir, 2016; Yüksek, Sevim ve Çelimli, 2018). Bu çalışmaların yanı sıra kademeler arası geçişi sağlayan merkezi sınavlarda başarıyı yordayan farklı değişkenlere değinen çalışmalar ise ayrıntılı olarak şu şekilde verilebilir: Başarıya etki eden faktörler (Metin, 2013), seviye belirleme sınavının yordayıcıları ve eşitlik sorunu (Erdoğan, Meşeci Giorgetti ve Çifcili, 2011), seviye belirleme sınavında başarının yordayıcıları ve dershaneye gitme, mükemmeliyetçilik, ana-baba tutumu ve sınav kaygısı (Başol ve Zabun, 2014), SBS başarısı ve yaşam niteliği (Ötken ve Anıl, 2016), kademeler arası geçişe ilişkin model önerisi (Atılğan, 2018), TEOG sistemine ilişkin görüşler (Şad ve Şahiner, 2016), ilköğretim akademik başarı ölçüleri ile TEOG sınav puanları arasındaki ilişki (Karakoç ve Köse, 2018) vb. ifade edilebilir.

İfade edilen çalışmalarda başarıyı etkileyen birçok değişkene değinilmişken, bu çalışmada amaç edinilen örgün eğitim sürecindeki ölçme ve değerlendirme araçlarından edinilen sonuçların merkezi sınav sonuçlarını yordama ve etkileme düzeyini ortaya koyan herhangi bir çalışmayla karşılaşılmamıştır. Bu gerekçeyle çalışmanın alanda önemli bir boşluğu dolduracağı ve bundan sonra bu alanda yapılacak çalışmalar için farkındalık kazandıracağı düşünülmektedir. Bu amaçlarla yola çıkan araştırma, ortaokul öğrencilerinin Sosyal Bilgiler derslerindeki akademik başarılarının, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi akademik başarılarını ne düzeyde yordadığını ortaya koymaya

yöneliktir. Araştırma, ana probleme odaklanmakla beraber aşağıdaki alt problemlerin de açıklığa kavuşturulmasını amaçlamaktadır.

1. Öğrencilerin 5,6 ve 7. Sınıf sosyal bilgiler ders başarı ortalaması (birinci ve ikinci dönemin başarı ortalamaları) puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Öğrencilerin 8. sınıf Atatürk inkılap tarihi birinci dönem yazılı sınav başarı ortalamaları ile 8. Sınıf ikinci dönem Atatürk İnkılap tarihi ikinci dönem birinci yazılı sonuçları arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. Öğrencilerin 5., 6. ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi güz dönemi birinci yazılı sınav puanları LGS T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük testi başarılarının istatistiksel olarak anlamlı bir yordayıcısı mıdır?
4. Öğrencilerin 5, 6 ve 7. Sınıf yazılı sınav başarı ortalamalarının 8. Sınıf birinci dönem Atatürk ve İnkılap Tarihi dersi başarı ortalamasının istatistiksel olarak anlamlı bir yordayıcısı mıdır?
5. Öğrencilerin 8. sınıf Güz dönem yazılı sınav puan ortalamaları ile bahar dönemi T.C. İnkılap Tarihi dersi birinci yazılı sınav puanlarının öğrencilerin LGS T.C. İnkılap Tarihi testi doğru sayılarının istatistiksel olarak anlamlı bir yordayıcısı mıdır?
6. Öğrencilerin 5., 6. ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi yazılı sınav puan ortalamaları ile T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi güz ve bahar dönemi yazılı sınav puan ortalamalarının LGS doğru sayısının istatistiksel olarak anlamlı bir yordayıcısı mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, ortaokul öğrencilerinin Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğrenci başarılarının LGS sonuçlarını yordama gücünün belirlenmesi amaçlandığından araştırma ilişkisel araştırma modeliyle gerçekleştirilmiştir. İlişkisel araştırma modelinde, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiye bakılmaktadır (Fraenkel, Norman ve Hyun, 2009). İlişkisel araştırma, iki ya da daha çok değişken arasındaki ilişkinin herhangi bir şekilde bu değişkenlere müdahale edilmeden incelendiği araştırmadır (Neuman, 2006).

Evren ve Örneklem

Çalışmada, Kütahya il merkezinde bulunan 45 ortaokuldan uygun örnekleme yöntemi esas alınarak belirlenen 24 ortaokul seçilmiş ve bu okullarda öğrenim gören 1020 öğrenciden 5., 6. ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi ile T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ders notları tam olan 960 öğrenci örneklem olarak belirlenmiştir. Örneklem ilişkin betimsel veriler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1.
Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Okullar	Demografik Özellikler	Frekans	Yüzde	
A Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	30	46.2
		Erkek	35	53.8
		Toplam	65	6.8
B Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	34	47.9
		Erkek	37	52.1
		Toplam	71	7.4
C Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	21	58.3
		Erkek	15	41.7
		Toplam	36	3.8
D Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	34	61.8
		Erkek	21	38.2
		Toplam	55	5.7
E Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	21	55.3
		Erkek	17	44.7
		Toplam	38	4
F Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	23	50
		Erkek	23	50
		Toplam	46	4.8
G Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	42	59.2
		Erkek	29	40.8
		Toplam	71	7.4
H Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	45	52.3
		Erkek	41	47.7
		Toplam	86	8.9
İ Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	5	100
		Erkek	0	0
		Toplam	5	0.5
J Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	14	48.3
		Erkek	15	51.7
		Toplam	29	3
K Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	19	79.2
		Erkek	5	20.8
		Toplam	24	2.5
L Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	13	56.5
		Erkek	10	43.5
		Toplam	23	2.4
M Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	6	50
		Erkek	6	50
		Toplam	12	1.3
N Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	28	51.9
		Erkek	26	48.1
		Toplam	54	5.6

O Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	6	60
		Erkek	4	40
		Toplam	10	1
P Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	22	66.7
		Erkek	11	33.3
		Toplam	33	3.4
R Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	27	45
		Erkek	33	55
		Toplam	60	6.3
S Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	24	36.3
		Erkek	42	63.7
		Toplam	66	6.9
T Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	6	60
		Erkek	4	40
		Toplam	10	1
U Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	10	47.7
		Erkek	11	52.3
		Toplam	21	2.2
Ü Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	13	46.4
		Erkek	15	53.6
		Toplam	28	2.9
V Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	5	29.4
		Erkek	12	70.6
		Toplam	17	1.8
Y Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	7	87.5
		Erkek	1	12.5
		Toplam	8	0.8
Z Ortaokulu	Cinsiyet	Kadın	45	48.9
		Erkek	47	51.1
		Toplam	92	9.6
Toplam	Cinsiyet	Kadın	500	52,1
		Erkek	460	47,9
		Toplam	960	100

Tablo. 1. incelendiğinde, okulların öğrenci sayıları değişkeninde en az 5 en fazla 92 öğrencinin olduğu görülmektedir. Cinsiyet değişkenine göre ise, toplamda 960 öğrencinin %52,1'inin (500) kadın, yaklaşık %47,9'unun (460) erkek öğrencilerden oluştuğu görülmektedir.

Veri toplama Araçları

Araştırmanın verileri, örneklemde yer alan ortaokullarda görev yapan Sosyal Bilgiler öğretmenleri yardımıyla e-okuldan alınan not fişlerinden, öğrencilerin kimlik bilgileri gizli kalmak koşuluyla, cinsiyet değişkenini de kapsayacak şekilde 2018-2019 eğitim öğretim yılı 5., 6. ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi güz ve bahar dönemleri yazılı puanları, 8. sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi güz ve bahar dönemi yazılı sınav başarı puanları ve okul idaresinden alınan öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük LGS doğru sayılarından oluşmaktadır.

Verilerin Analizi

2018-2019 eğitim-öğretim yılı başında toplanan verilere Pearson korelasyon katsayısı ve regresyon analizleri uygulanmıştır. Normallik dağılımına ilişkin veriler Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2 .

Normallik Dağılımına İlişkin Veriler

Veri toplama araçları	N	Min	Max	Ortalama	S.S.	Çarpıklık	Basıklık
Beşinci Sınıf Notları	960	18	100	73,28	16,06	-,707	,008
Altıncı Sınıf Notları	960	21,75	100	69,22	16,30	-,328	-,517
Yedinci Sınıf Notları	960	18,75	100	71,88	17,44	-,458	-,535
Sekizinci Sınıf Birinci Dönem Notları	960	14	100	69,036	21,29	-,35	-,91
Sekizinci Sınıf İkinci Dönem	960	2	100	67,29	23,55	-,40	-,82
LGS Doğru Sayıları	960	0	10	6,97	5,84	-,668	-,407

Araştırmada, parametrik testlerden doğrusal regresyon analizi yapılmadan önce bağımsız değişkenlere ait verilerin (beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci sınıf notları) ile bağımlı değişken olan LGS doğru sayılarına ilişkin verilerin normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu bağlamda, her bir değişkene ait basıklık ve çarpıklık değerleri incelenmiştir. Tablo 2 incelendiğinde normallığe ilişkin basıklık ve çarpıklık değerlerinin +1 ve - 1 arasında yer aldığı görülmektedir. Hair, Black, Babin, Anderson ve Tatham (2013) göre her bir değişkene ait verilerin çarpıklık ve basıklık değerlerinin - 1 ve +1 arasında yer alması verilerin normal dağılım gösterdiğinin bir kanıtıdır.

İstatistiksel analizler R studio programında yapılmıştır. R programlama dili Yeni Zellanda Auckland Üniversitesi'nden Ross Ihaka ve Robert Gentleman tarafından geliştirilmiştir. Açık kaynak kodludur ve kullanıcıların eklediği özel fonksiyonlar veya çok özel araştırma alanlarına ait paketlerle kolayca geliştirilebilir. Grafik kullanıcı ara yüzü için ise yaygın olarak R studio programı kullanılmaktadır. R ortamı, esnek bir istatistiksel analiz aracı olarak farklı formatlardaki verilerin esnek ve üzerinde istenilen değişikliklerin yapılabilmesini ve uygun istatistiksel yöntemlerin kullanılabilmesini sağlamaktadır (Sarıkaya, Doğan ve Aktaş, 2017).

Bulgular

Birinci alt probleme ilişkin bulgular

Tablo 3.

Öğrencilerin 5,6 ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler ders başarı ortalaması (birinci ve ikinci dönemin başarı ortalamaları) puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?

	Beşinci Sınıf	Altıncı Sınıf	Yedinci Sınıf
Beşinci Sınıf		,713**	,736**
Altıncı Sınıf	,713**		,732**
Yedinci Sınıf	,736**	,732**	

5, 6 ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler ders başarı ortalaması (birinci ve ikinci dönemin başarı ortalamaları) arasındaki ilişki incelendiğinde (Tablo 3), 5. sınıf ile 6. sınıf arasında $r = .713$, 5. sınıf ile 7. sınıf arasında $r = .736$; 6.sınıf ile 7.sınıf arasında $r = .732$ ($p < 0.01$) düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı pozitif yüksek düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir. İstatistiksel olarak anlamlı görülen bu ilişki her üç sınıf düzeyinde öğretmenlerin hazırlamış oldukları ölçme aracına ait yazılı sınav başarıları arasında yaklaşık %71-73 arası düzeyde benzerlik olduğu söylenebilir. Bu ilişkinin yüksek olmasının sebebi Sosyal Bilgiler dersinde görülen sarmal program yapısı ile öğrenme alanları ile açıklanabilir.

İkinci alt probleme ilişkin bulgular

Tablo 4 .

Öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi güz dönemi birinci yazılı başarı puanları ile ikinci dönem birinci yazılı sonuçları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?

	8.Sınıf I. Dönem	8.Sınıf II. Dönem
Sınıf I. Dönem		.658**
8. Sınıf II. Dönem	.658**	

8.sınıf öğrencilerinin İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ilişkin güz dönemi 1. yazılı başarı puanları ile ikinci dönem 1. yazılı başarı puanları arasındaki ilişki incelendiğinde (Tablo 4) $r = .65$ ($p < 0.01$) düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü ve orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde öğrencilerin, öğretmenlerin yapmış olduğu yazılı sınav başarıları arasında yaklaşık %66 düzeyinde birbirine benzer olduğu söylenebilir.

Üçüncü alt probleme ilişkin bulgular

Tablo 5.

Öğrencilerin 5, 6 ve 7. Sınıf yazılı sınav başarı ortalamalarının 8. Sınıf birinci dönem Atatürk ve İnkılap Tarihi dersi başarı ortalamasının istatistiksel olarak anlamlı bir yordayıcısı mıdır?

Değişkenler	B	Std. Hata	β	R	R ²	Adj. R ²	t	p	F
Sabit	-9.989	1.961					-5.093	.000	
Beşinci Sınıf	.188	.040	.142	.815	.664	.663	4.750	.000	628,797
Altıncı Sınıf	.238	.039	.182				6.124	.000	
Yedinci Sınıf	.679	.038	.556				18.059	.000	

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya konu olan öğrencilerin 5. , 6. ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi ilk yazılı notlarının tamamının LGS sınavı T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük test başarısını istatistiki olarak anlamlı şekilde yordadığı görülmektedir ($R = .82$, $R^2 = .66$ $p < 0.01$). Buna göre T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi başarısındaki varyansın %66'lık kısmının ilgili yazılı notları tarafından açıklandığı görülmüştür. Bununla birlikte beta değerleri incelendiğinde 7. sınıf yazılı notunun sınav başarısı hakkında en güçlü yordayıcı olduğu görülmektedir ($B = .679$, $p < 0.01$).

*Dördüncü alt probleme ilişkin bulgular***Tablo 6.**

Öğrencilerin 8.sınıf güz dönemi yazılı sınav başarı ortalamaları ile bahar dönemi T.C. İnkılâp Tarihi dersi yazılı sonuçlarının anlamlı bir yordayıcısı mıdır?

Değişkenler	B	Std. Hata	β	R	R ²	Adj. R ²	t	p	F
Sabit	17.063	1.944					8.777	.000	
Yazılı 1 (Güz dönemi)	.728	.027	.658	.658	.433	.432	27.038	.000	731.073

Güz dönemi yazılı 1 değişkenine göre bahar dönemi T.C. İnkılâp Tarihi dersi sınav başarısının yordanmasına ilişkin yapılan analiz sonuçları tablo 6'da verilmiştir. Tablo 6'da görüldüğü üzere güz dönemi 1. yazılı değişkeninin bahar dönemi T.C. İnkılâp Tarihi dersi sınav başarısını istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yordadığı ($R=.65$, $R^2=.43$, $p<0.01$) belirlenmiştir. 8. sınıf öğrencilerinin bahar dönemi T.C. İnkılâp Tarihi dersi sınavı başarı puanlarındaki varyansın yaklaşık %43'nün İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi güz dönemi 1. yazılı başarı puanları tarafından açıklandığı görülmektedir.

*Beşinci alt probleme ilişkin bulgular***Tablo 7.**

Öğrencilerin 8.sınıf birinci dönem yazılı sınav başarı ortalamaları ile bahar dönemi T.C. İnkılâp Tarihi dersi bahar dönemi birinci yazılı sonuçları öğrencilerin LGS doğru sayılarının anlamlı bir yordayıcısı mıdır?

Değişkenler	B	Std. Hata	β	R	R ²	Adj. R ²	t	p	F
Sabit	1.714	.206					8.308	.000	
Yazılı 1	.058	.004	.508	.663	.439	.438	15.793	.000	375.198
LGS	.021	.003	.208				6.466	.000	

Tablo 7 incelendiğinde, birinci dönem yazılı sınav başarı ortalamaları ile bahar dönemi T.C. İnkılâp Tarihi dersi bahar dönemi birinci yazılı sonuçları bağımsız değişken olarak işe koşulduğunda, LGS'ye ilişkin varyansın yaklaşık %44'ünü açıkladığı görülmektedir ($R=.66$, $R^2=.44$, $p=.000$). Modelde, LGS sınavı başarısındaki varyansın açıklanmasında bahar dönemi I. yazılı sonuçları ile LGS sonuçlarının önemli yordayıcılar olduğu görülmektedir. Katsayılar dikkate alındığında, LGS puanları üzerinde yordayıcı değişkenlerin göreceli önem sırası yazılı I ($\beta=.50$) ve bahar dönemi I. yazılı ($\beta=.20$) şeklindedir.

*Altıncı alt probleme ilişkin bulgular***Tablo 8.**

Öğrencilerin 5,6 ve 7.sınıf Sosyal Bilgiler dersi yazılı sınav başarı ortalamaları ile T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi güz ve bahar dönemi başarı ortalamalarının LGS doğru sayısının istatistiksel olarak anlamlı bir yordayıcısı mıdır?

Değişkenler	B	Std. Hata	ß	R	R ²	Adj. R ²	t	p	F
Sabit	-.535	.273					-.1961	.050	
Beşinci Sınıf	.028	.006	.187				5.070	.000	
Altıncı Sınıf	.014	.005	.092	.717	.514	.511	2.488	.013	201.540
Yedinci Sınıf	.037	.006	.263				6.105	.000	
Sekizinci Sınıf 1.Dönem	.023	.005	.200				4.999	.000	
Sekizinci Sınıf 2.Dönem	.007	.003	.067				2.058	.040	

Öğrencilerin 5,6 ve 7.sınıf Sosyal Bilgiler dersi yazılı sınav başarı ortalamaları ile T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi güz ve bahar dönemi başarı ortalamalarının LGS doğru sayısının istatistiksel olarak ne derece yordadığını ortaya koymak için regresyon analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda LGS doğru sayılarını yordayan değişkenlerin önceki yıllardaki Sosyal Bilgiler ile T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi yazılı sınav başarı ortalamalarının anlamlı şekilde yordadığı gözlenmiştir ($R=.71$, $R^2=.51$, $p=.05$). LGS değişiminin %51'inin açıklandığı izlenmektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Ortaokul öğrencilerinin Sosyal Bilgiler derslerindeki akademik başarılarının T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine yönelik akademik başarıyı ne düzeyde yordadığını belirlemek amaçlı yapılan araştırmada, şu sonuçlara ulaşılmıştır: Araştırmada her iki ders arasında hem ilişkisel hem de açıklamaya dayalı anlamlı ilişkiler gözlenmiştir. 5., 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersi güz dönemi birinci yazılılarına yönelik başarı puanları incelendiğinde 5. sınıf ve 6. sınıf, 5. sınıf ve 7. sınıf ile 6. sınıf ve 7. sınıf arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Bu ilişkinin kaynağı Sosyal bilgiler dersi öğretim programının sarmal yapıda olması ile açıklanabilir. Uygulanmakta olan ilköğretim Sosyal bilgiler ile T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programları ve ders kitapları da (MEB, 2006, 2010, 2018a ve 2018b) olgu, olay, kavramlar arasında aşamalı ilerleme, genelleme yapma, neden-sonuç ilişkilerine bağlı kalma ve çıkarım yapma becerilerini kazandırmayı amaçlamaktadır. Ayrıca Sosyal Bilgiler dersine yönelik olumlu tutumlarla sınıf düzeyi arasında ters bir ilişkinin olduğu, sınıf düzeyi arttıkça derse ilişkin olumlu tutumların azaldığını ortaya koyan çalışmalar da vardır (Ergin, 2006 ve Öztürk, 1999). Sosyal bilgiler dersine yönelik olumlu tutumları besleyen bir diğer değişkenin bu derslere yönelik akademik başarının yüksekliği olduğunu destekleyen araştırma sonuçları da mevcuttur (Altıntaş, 2005; Tay ve Akyürek Tay, 2006; Oğur, 2009 ve Yılmaz ve Demir, 2014). Ayrıca bazı araştırmalar akademik başarı, öğrenme stratejileri, akademik benlik ve derse yönelik olumlu tutum arasında

anlamli ilişkinin olduğunu ortaya koymaktadır (Emir ve Özdemir, 2004; Akbaba, 2007; Çençen ve Akça-Berk, 2014 ve Altıkulaç ve Akhan, 2010).

Türkiye’de öğrenci başarısının ölçülmesi, öğrencilerin eğitim aldıkları okullarda öğretmenleri tarafından yerel anlamda yapılan değerlendirmeler ile ülke çapında yapılan merkezi sınavlarla yapılan değerlendirmeler şeklinde gerçekleşmektedir (Çepni, Özsevgeç ve Gökdere, 2003). Merkezi ve yerel sınavlara dayalı yapılan ölçme ve değerlendirme işlemleri; başarı düzeyleri, öğrenme ihtiyaçları, hazır bulunuşluluk seviyeleri, ilgi ve yetenekleri ortaya koymaya yöneliktir (Kaşıkçı, Bolat, Değirmenci ve Karamustafaoğlu, 2015). Yenilenen felsefe ve kuramlara göre değişime uğrayan ölçme ve değerlendirme yeterlikleri de bilişsel, duyuşsal ve psikomotor kazanımlarla ilişkili geleneksel ve yeni/ alternatif yaklaşımların birlikte kullanılmasını gerektirir (Nartgün, 2007). Ölçme ve değerlendirme süreçleri aynı zamanda yordamaya dayalı da olup, belli bilgiler temelinde istatistiksel tekniklerin kullanılmasıyla bilinenden bilinmeyene doğru tahminlerde bulunmayı da gerektirir (Tekin, 2007 ve Demircioğlu, 2007). Genellikle öğrencilerin belli bir programa alınmaları uygunluk ve yordama geçerlikleri olan belirli testlerden aldıkları notlara dayandırılmaktadır (Öztürk, 2007 ve Demirel, 2002).

8. sınıf öğrencilerinin İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine ilişkin güz dönemi 1. yazılı sınav puanları ile ikinci dönem 1. yazılı sınav puanları arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak anlamli olduğu görölmektedir. Ayrıca “Bir Kahraman Doğuyor; Millî Uyanış; Bağımsızlık Yolunda Atılan Adımlar; Millî Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm!; Atatürkçülük ve Çağdaşlaşan Türkiye; Demokratikleşme Çabaları; Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası ile Atatürk’ün Ölümü ve Sonrası” ünitelerinden oluşan dersin (MEB, 2018b) art arda ve binişik konulardan oluştuğu görölmektedir. Bu sonuçlar aynı zamanda, hem çağın ihtiyaç duyduğu hem de Türkiye Cumhuriyeti’nin ve Atatürk’ün istediği gelişime ve yeniliğe açık eleştirel ve insan haklarına saygılı bireylerin yetiştirilmesini amaç edinen İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük ders başarısının Sosyal bilgiler ve Hayat bilgisi derslerinden etkilendiğini ortaya koymaktadır (Gülmez, 2003 ve Berkant ve Atmaca, 2016). Ayrıca ders başarılarının sınıflar, dersler ve konular arasındaki aşamalılık ilkesine bağlı ilerlediği ve elde edilen başarıyla öğrencilerin öz yeterlikleri arasında pozitif bir ilişkinin olduğu, bu sonuçların Sosyal Bilgiler derslerindeki başarıyı da güçlü bir şekilde etkilediği öne sürölmektedir (Doğan, İlhan Beyaztaş ve Koçak, 2012).

Öğrencilerin 5. , 6. ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi ilk yazılı notlarının tamamının LGS sınavı T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi başarısını anlamli şekilde yordadığı görölmektedir. Ayrıca Güz dönemi 1. yazılı değişkeninin bahar dönemi T.C. İnkılâp Tarihi dersi sınav başarısını istatistiksel olarak anlamli bir şekilde yordadığı görölmürken, Güz dönemi yazılı sınav başarı ortalamaları ile bahar dönemi T.C. İnkılâp Tarihi dersi birinci yazılı sonuçları bağımsız değişken olarak koşulduğunda ise LGS’ye ilişkin varyansın yaklaşık %44’ünü açıkladığı görölmektedir. LGS’deki soruların doğru sayılarını yordayan değişkenlerden önceki yıllardaki Sosyal Bilgiler ile T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi yazılı sınav başarı ortalamaları olduğu görölmektedir. Bu sonuç, Karakoç ve Köse’nin (2018) ilköğretim akademik başarı ölçüleri ile TEOG sınav puanlarına yönelik araştırmalarındaki TEOG sınavı sosyal bilgiler alt test başarısını en yüksek yordayan değişkenin yazılı sınav sonucu ile uyumludur. Araştırma sonuçlarına benzer ve farklı değişkenlerin de işe koşulduğu araştırmalardan olan Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp

Tarihi ve Atatürkçülük dersine karşı tutumları ile akademik başarıları arasındaki ilişkiye odaklanan araştırmanın sonuçlarına göre ise; 8. sınıf öğrencilerinin İnkılap Tarihi dersine yönelik tutumlarında cinsiyet, öğretmen cinsiyeti, dersane veya özel bir öğretmenden ders alma, öğretmenin derste kullandığı materyal, tarihi roman okuma, tarihi film izleme, kitap okuma sıklıkları, öğretmene yönelik tutumları, en sevdikleri ve en sevmedikleri ders değişkenlerine göre anlamlı farklılıkların olduğu; anne-baba eğitim durumu değişkenine göre ise anlamlı bir farklılığın bulunmadığı görülmektedir (Gül ve Yılmaz, 2016). Verim (2006), ise 2005 yılında Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme Sınavına (OKS) katılan öğrencilerin 6, 7 ve 8. sınıflardaki Türkçe, matematik, fen bilgisi, sosyal bilimler (sosyal bilgiler, vatandaşlık, inkılap tarihi) dersleri başarı puanları ve dersane denemelerindeki alt testleri puanlarının OKS alt testlerindeki başarıyı yordama gücünü saptamaya çalışmıştır. Araştırma sonucunda, 8. sınıf sosyal bilimler derslerine ait yılsonu başarı notlarının ilgili alt testlerdeki değişkenliği anlamlı olarak açıklamadığı görülmüştür.

6. ve 7. sınıf SBS ve yazılı sınav sorularının oranları ile ünitelerin işleniş süreleri karşılaştırıldığında ise yazılı sınav sorularıyla SBS sınav soruları arasında uyumsuzlukların olduğu ve soruların programdaki kazanımların tamamına hitap etmediği görülmektedir (Çevik, 2009). Alan yazında yapılan bazı çalışmaların ise yerel ve merkezi sınavlardaki Sosyal Bilgiler derslerine yönelik öğrenme düzeyini yordayan en güçlü değişkenlerin bilişsel giriş davranışları, akademik benlik kavramı ve yetenek olduğu görülmektedir (Şahin Yanpar, 1998). Bağçeci, Döş ve Sarıca (2011), araştırmasında üst bilişsel farkındalıklarla SBS başarıları arasında pozitif yönde anlamlılığın olduğu ve üst bilişsel farkındalığın akademik başarıyı pozitif anlamda yordadığını doğrulamışlardır. Ötken (2012) ise araştırmasında 7. sınıf öğrencilerinin SBS sınavı başarısına etki edeceğini düşündüğü değişkenlerden kız ve erkek öğrencilerin SBS başarı puanları, anne ve babanın eğitim düzeyi ve sınıf mevcutları arasında anlamlı bir farklılığa ulaşamamıştır. Ayrıca akademik başarıya etki eden farklı değişkenleri merkeze alan bir diğer çalışmada ise normal öğretime devam eden öğrencilerin taşınabilir ve yatılı öğrenim gören öğrencilerden, kız öğrencilerin erkek öğrencilerden ve 8. sınıf öğrencilerinin 7. sınıf öğrencilerinden daha başarılı olduklarını ortaya koyduğu görülmektedir (Gündüver ve Gökdaş, 2011).

Karadeniz, Eker ve Ulusoy (2015), TEOG sınavındaki T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ait soruları kazanım temelli olarak değerlendirdikleri çalışmalarında I. ve II. dönem yapılan TEOG sınav sorularının kazanımları kapsadığı, ancak ders saati ve konular açısından tatmin edici sonuçlara ulaşamadığı ifade edilmiştir. Öğretmen düşüncelerine değinen çalışmalarda ise ders kitaplarının TEOG sınav sorularının tamamını kapsamadığı; bunun da yardımcı kaynaklara ihtiyacı artırdığı sonucu ulaşıldığı görülmektedir (Erol, 2016). Dalak (2015), ise TEOG sınav soruları ile 8. sınıf öğretim programındaki ilgili kazanımları Yenilenmiş Bloom Taksonomisine (YBT) göre değerlendirdiği araştırmasında I. dönem T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sınav sorularının %25'inin kazanımlarla aynı bilgi boyutunda ve bilişsel basamakta olduğunu ortaya koyarken, II. dönem TEOG T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi sınav sorularının %85'inin ilgili kazanımlarla aynı bilgi boyutunda ve bilişsel basamakta olduğunu belirlemiştir. Bütün bu araştırma sonuçlarının yanında Sosyal Bilgiler, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük vb. sosyal bilim derslerine yönelik öğrenci başarısızlığını etkileyen faktörler arasında idarecilerin dersi önemsiz ya da kolay görmeleri; derse ve

öğretmenine karşı kötü tutumlar, düzenli çalışmama, öğrencinin içinde bulunduğu sosyal çevre ve zihinsel yetersizliklerin sıklıkla ifade edildiği görülmektedir (Çelik ve Katılmış, 2010; Güven, 2003; Şimşek ve Demir, 2012). Sosyal Bilgiler dersinde uygulanan öğretim yaklaşımları da öğrencilerin tutumlarını ve başarılarını etkileyen faktörlerdendir (Çalışkan ve Yiğittir, 2008).

Merkezi Sistem Ortak Sınavları (MSOS)-1 ve MSOS-2 alt testlerinin bu derslere ait yılsonu başarı puanını ne derece yordadığına yönelik ortaya çıkan sonuçlarda; Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Yabancı Dil ve T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerine ait test puanlarının, bu derslerin yılsonu başarı puanını anlamlı biçimde yordadığını ortaya koymuştur. Genel anlamdaki sıralamalar göre toplam varyansı açıklamada T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin %85'lik oranıyla dikkat çekmektedir. Bu sonuçlara bağlı olarak merkezi sınav testleri ile öğretmenler tarafından hazırlanan sınavların ortak kazanımlara yönelik olduğu ve bu sınavlar arasında ilişkinin yüksek düzeyde olduğu söylenebilir. Çaylı Abacı (2015) da merkezi sistem ortak sınavlarının farklı değişkenler açısından irdelenmesi adlı çalışmasında benzer sonuçlara dikkat çekmektedir. Metin (2013) ise araştırmasında öğrencilerin Seviye Belirleme Sınavı (SBS) başarısına etki eden unsurlardan; aile, eğitim olanakları ve öğretmen faktörünün oldukça etkili olduğunu ortaya koyarken, öğrencinin kişisel özelliğinin ise orta düzeyde etkili olduğu öne sürmüştür.

Araştırma, Ortaokul Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerine aktif devam ederek notları tam anlamıyla sisteme girilmiş, LGS sınavına girerek belirli puanlar almış Kütahya il merkezinde bulunan 45 ortaokuldan 960 öğrenciyle sınırlıdır. Araştırmada elde edilen bulgular ve bunlara yönelik ortaya konan sonuçlar, örneklemin sayısı, araştırmanın yapıldığı yerleşim birimi ve okullar ile bulguların analizinde kullanılan istatistik tekniklerinden etkilenmiş olabileceği de sınırlılıklardan sayılabilir.

Araştırmada elde edilen sonuçlar, öğretmen ve araştırmacılara yönelik birtakım önerileri de beraberinde getirmektedir.

- Öğretmenler, öğrenme alanları ve ünitelerinin birbirinden bağımsız olmadığı ilkesinden hareketle konuları ele alırken öğrenme eksiklerini gidermeye dikkat edebilirler. Öğretmenlerin herhangi bir ünite ya da öğrenme alanındaki öğrenme eksikliklerinin, bir üst sınıftaki ders başarısına etki edeceğinin bilincinde olarak öğrenme aktiviteleri planlayabilirler.
- Araştırmacılar ise, ders başarısını yordayan diğer değişkenlerin neler olabileceği üzerine daha fazla araştırma yapabilirler. Özellikle farklı değişkenlere bağlı ortaya çıkan sonuçları etkileyen bir alt ve üst sınıftaki konuların öğretimi ile diğer derslerdeki başarıların birbirlerini etkileme ve merkezi sınavlardaki toplam başarıya olan yansımaları ortaya koyan çalışmalar yapılabilir.
- Farklı derslerin de örgün eğitimdeki başarılar ile merkezi sınavlardaki başarıları arasında ilişkiyi anlamadaki sonuçları ortaya koyan araştırmalar yapılabilir.
- Nicel araştırmaya dayalı çalışmaların yanında ders başarılarını etkileyen faktörlere ve değişkenlere derinlemesine odaklanan nitel araştırmaya dayalı çalışmaların yanında karma araştırmalara da başvurulabilir.

Kaynaklar

- Akbaba, B. (2007). Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi dersinin amaçlarına yönelik öğrenci görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1), 339-352.
- Altıkulaç, A. & Akhan, N. E. (2010). 8. sınıf inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersinde yaratıcı drama yöntemi ve altı şapkalı düşünme tekniğinin kullanılmasının öğrenci başarı ve tutumlarına etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 225-247.
- Atılğan, H. (2018). Türkiye’de kademeler arası geçiş: Dünü-bugünü ve bir model önerisi. *Ege Eğitim Dergisi*, 19(1), 1-18.
- Altıntaş, S. U. (2005). İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutum düzeyleri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(2), 1-12.
- Bağçeci, B., Döş, B. ve Sarıca, R. (2011). İlköğretim öğrencilerinin üst bilişsel farkındalık düzeyleri ile akademik başarısı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(16), 551-566.
- Başol, G. ve Zabun, E., (2014). “The predictors of success in Turkish high school placement exams exam prep courses perfectionism parental attitudes and test anxiety”, *Educational Sciences: Theory & Practice*, 14(1), 63-87, Doi: 10.12738/estp.2014.1.1980
- Berkant, H. ve Atmaca, Y. (2016). Sekizinci Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretimin Öğrencilerin Derse Yönelik Güdülerine ve Bilgisayara ve Derse Yönelik Tutumlarına Etkisi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(35), 123-143.
- Çakıoğlu, V. (2019). *Ortaöğretime Geçiş Sistemine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Çalışkan, H. ve Yiğittir, S. (2008). Sosyal bilgilerde ölçme ve değerlendirme. Tay B. ve Öcal A. (Ed.), *Özel öğretim yöntemleriyle sosyal bilgiler öğretimi* içinde (ss. 223-290). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Çaylı Abacı, Ç. (2015). *Merkezi sistem ortak sınavlarının farklı değişkenler açısından irdelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Çelik, H. ve Katılmış, A. (2010). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin derslerindeki öğrenci başarısını etkileyen unsurlara ilişkin görüşleri. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 22,128 – 153.
- Çelikel, F. ve Karakuş, M. (2017). TEOG sınavının matematik dersindeki akademik başarıyla ilişkisinin ve matematik dersi öğretim süreci üzerindeki etkilerinin incelenmesi. *NEF-EFMED*, 11(2), 5-18.
- Çençen, N. ve Akça-Berk, N. (2014). Ortaöğretim T. C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersinde “şiiir kullanımına” ilişkin öğretmen görüşleri. *Turkish History Education Journal*, 3(1), 1-23.
- Çepni, S., Özsevgeç, T. ve Gökdere, M. (2003). Bilişsel gelişim ve formal operasyon dönem özelliklerine göre ÖSS fizik ve lise fizik sorularının incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 157, 30-39.
- Çetin, A. ve Ünsal, S. (2018). Merkezi sınavların öğretmenler üzerinde sosyal, psikolojik etkisi ve öğretmenlerin öğretim programı uygulamalarına yansımaları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(2), 304-323.
- Çevik, E. (2009). *İlköğretim II. kademe sosyal bilgiler dersi öğretmenlerinin yazılı sınav soruları ile seviye belirleme sınavı sorularının programa uygunluğunun incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Dalak, O. (2015). *TEOG sınav soruları ile 8. sınıf öğretim programlarındaki ilgili kazanımların yenilenmiş bloom taksonomisine göre incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Demirel, Ö. (2002). *Öğretme Sanatı* (3.baskı). Ankara: Pegem. A Yayıncılık.
- Demircioğlu, G. (2007), Geçerlik ve güvenilirlik. Karip, Emin. (Ed.). *Ölçme ve değerlendirme* içinde (ss. 89-122), Ankara: PegemA Yayıncılık.

- Dinç, E., Uzun, C. ve Çoban, O. (2014). Eğitimde kademeler arası geçişle ilgili öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(3), 209-235.
- Dinç, E., Dere, İ. ve Koluman, S. (2014). Kademeler arası geçiş uygulamalarına yönelik görüşler ve deneyimler. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(17), 397-423.
- Doğan, N., İlhan Beyaztaş, D. ve Koçak, Z., (2012). Sosyal bilgiler dersine ilişkin özyeterlik düzeyinin başarıya etkisinin sınıf ve cinsiyete göre incelenmesi: Erzurum ili örneği. *Eğitim ve Bilim*, 37(165), 225-237.
- Emir, S. ve Özdemir, N. (2004). Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi dersindeki derse ilişkin tutum, akademik benlik kavramı ve öğrencilerin öğrenme stratejilerinin akademik başarıyı yordama gücü. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(8), 89-101.
- Erdoğan, İ., Meşeci Giorgetti, F. ve Çifcili, V. (2011). Seviye belirleme sınavı yordayıcıları ve eğitim imkânlarında eşitlik sorunu. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(1), 215-228.
- Ergin, A. (2006). *İlköğretim öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine ilişkin tutumları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Pamukkale.
- ERG (2017). Liselere Geçişte yeni sistem ve nitelikli ortaöğretim için yol haritası.03.0.2020 tarihinde http://www.egitimreformugirisimi.org/wpcontent/uploads/2017/03/TEOG_BilgiNotu.07.12.17.web_.pdf. Adresinden erişilmiştir.
- Erol, H. (2016). Teog sınavında “T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersi” ile ilgili sorulan sorular hakkında sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15 (57), 548-567.
- Fer, S. (2005) *Cumhuriyet dönemi ilköğretim programı üzerinde bir değerlendirme*. Cumhuriyet dönemi eğitim politikaları sempozyumu, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi ve Başbakanlık Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi: İstanbul
- Fraenkel, J. R., Norman E. W. ve Hyun, H. H. (2009). *How to design and evaluate research in education*. New York: McGraw-HillCompanies.
- Gül, O. K. ve Yılmaz, A. (2016). Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük Dersine karşı tutumları ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *International Journal of Social Science*, 51, 517-537.
- Gülmez, N. (2003). Üniversite gençliğinin Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi dersine bakışı. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 57(19), 1043-1088.
- Gündüver, A. ve Gökdaş, İ. (2011). İlköğretim öğrencilerinin seviye belirleme sınav başarılarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (1), 30-47.
- Gür, B. S., Çelik, Z. ve Coşkun, İ. (2013). *Türkiye’de ortaöğretimin geleceği: hiyerarşi mi eşitlik mi?*. Ankara: SETA Analiz.
- Güven, B. (2003). *İlköğretim 5. sınıf sosyal bilgiler dersinde alan bağımlılık ve alan bağımsızlık bilişsel stil boyutlarına uygun olarak hazırlanan öğretim etkinliklerinin akademik başarı ve tutumlar üzerindeki etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Hair, J. F., Black, W.C., Babin, B. J., Anderson, R. E. ve Tatham, R. L. (2013). *Multivariate Analysis: Pesorson Education Limited*.
- Karadeniz, O., Eker, C. ve Ulusoy, M. (2015). TEOG sınavındaki T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersine ait soruların kazanım temelli olarak değerlendirilmesi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(18), 115-134.
- Karakaya, İ. ve Kutlu, Ö. (2002). Ortaöğretim kurumları öğrenci seçme ve yerleştirme sınavının yordama geçerliğine ilişkin bir araştırma. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi*, 1(2), 235-247.
- Karakoç, G. ve Köse, İ. A. (2018). İlköğretim akademik başarı ölçüleri ile temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınav puanları arasındaki ilişki. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*. 7(2), 121-142.

- Kaşıkcı, Y., Bolat, A., Değirmenci, S. ve Karamustafaoğlu, S. (2015). İkinci dönem TEOG sınavı fen ve teknoloji sorularının bazı kriterlere göre değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 225-232.
- Küçükler, E. (2017) Türkiye'de kademeler arası geçiş ve öğrenci akışının gelişimi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 50(1), 43-97.
- MEB, (2006). *İlköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler öğretmen kılavuz kitabı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, No: 4285.
- MEB, (2010). *İlköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler öğretmen kılavuz kitabı* (5.Baskı). Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, No: 4286.
- MEB (2018a). *Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 4, 5, 6 ve 7. Sınıflar)*. 03.04.2020 tarihinde <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/201.812.103847686-SOSYAL%20B%20C4%B0LG%20C4%B0LER%20C3%96%20C4%9ERET%20C4%B0M%20PROGRAMI%20.pdf> adresinden erişilmiştir.
- MEB (2018b). *T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programı (Ortaokul 8. Sınıf)* 03.04.2020 tarihinde <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=355> adresinden erişilmiştir.
- MEB (2019a). *2019 ortaöğretim kurumlarına ilişkin merkezi sınav. eğitim analiz ve değerlendirme raporlama serisi*. MEB: Ankara.
- MEB (2019b). *2019 liselere geçiş sistemi kapsamında ilk yerleştirme sonuçları. eğitim analiz ve değerlendirme raporlama serisi*. MEB: Ankara.
- Metin, M. (2013). Öğrencilerin seviye belirleme sınavındaki başarısına etki eden unsurların farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 67-83.
- Nartgün, Z. (2007), Eğitimde ölçme ve değerlendirme ders içeriğinin ve öğretiminin yenilenen ilköğretim programlarının gerektirdiği ölçme ve değerlendirme yeterlikleri çerçevesinde yeniden düzenlenmesi. *Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu II*. 16-18 mayıs 2010. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Neuman, W. L. (2006). *Toplumsal araştırma yöntemleri, nitel ve nicel yaklaşımlar* (Ö. Sedef, Çev.). İstanbul: Yayın odası.
- Oğur, M. (2009). *Altıncı ve yedinci sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumların incelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Pamukkale.
- Okutan, S. ve Daşdemir, İ. (2018). Ortaokul öğrencilerinin teog sınavındaki fen bilimleri başarılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 66-81.
- Önder, E. (2016). Okulların eğitsel kaynakları ve TEOG puanları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(58), 837-848.
- Ötken, Ş. (2012). *İlköğretim 7. sınıf SBS başarısını yordayan değişkenlerin belirlenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Ötken, Ş. ve Anıl, D. (2016). İlköğretim 7. sınıf başarısını yordayan değişkenlerin belirlenmesi. *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 4(1), 1-15.
- Öztürk, C. (1999). İlköğretim 4-5. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumu. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6, 11-20.
- Öztürk, M. (2007), *Öğretimi planlama-uygulama ve değerlendirme* (Geliştirilmiş 2. baskı). Ankara: Bizim Büro Basımevi.
- Sarıkaya, U.,Doğan, B.,Aktaş, A.(2017). R ile Sosyal Ağ Madenciliği. *Marmara Fen Bilimleri Dergisi* 3: 94-10. doi: 10.7240/marufbd.330585
- Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim öğrenme ve öğretim, kuramdan uygulamaya*. Ankara: Gazi Kitabevi.

- Sevindik, H. (2009). *Akademik başarı puanlarının seviye belirleme sınavı (SBS) 2008 puanları ile ilişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Şad, S. N. ve Şahiner, Y. K. (2016). Temel eğitimden ortaöğretime geçiş (TEOG) sistemine ilişkin öğrenci, öğretmen ve veli görüşleri. *İlköğretim Online*, 15(1), 53-76.
- Şahin Yanpar, T. (1998). İlköğretim sosyal bilgiler ve matematik dersinde çeşitli değişkenlerin öğrenme düzeyini yordama gücü. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 45-53.
- Şimşek, H. ve Demir, A. (2012). İlköğretim II. kademe öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları ve öğrencilerin tutumları ile akademik başarıları arasındaki ilişki. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), 1-20.
- Tay, B. ve Akyürek Tay, B. (2006). Sosyal bilgiler dersine yönelik tutumun başarıya etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(1), 73-84.
- TED. (2010). *Ortaöğretime ve yükseköğretime geçiş sistemi*. Ankara: Durmaz Matbaacılık.
- Tekin, H. (2007), *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* (18. baskı). Ankara: Yargı Yayınevi.
- TTKB (2018). İlköğretim kurumları (İlkokul ve Ortaokul) haftalık ders çizelgesi. 03.04.2020 tarihinde <https://ttkb.meb.gov.tr/www/haftalik-ders-cizelgeleri/kategori/7> adlı adresten erişilmiştir.
- Verim, A. (2006). İlköğretim Düzeyindeki Bazı Başarı Ölçülerinin Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme Sınavını Yordama Gücü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yavuz, S., Odabaş, M. ve Özdemir, A. (2016). Öğrencilerin sosyoekonomik düzeylerinin TEOG matematik başarısına etkisi. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 7(1), 85-95.
- Yılmaz, A. ve Demir, S. B. (2014). Ortaokul öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine ve sosyal bilgiler öğretmenine karşı tutumları ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Turkish Studies*, 9(2), 1705-1718.
- Yüksek, M. Y., Sevim, E. ve Çelimli, Ç. (2018). Examination of the relationship between test anxiety and selective attention among adolescents. *Elementary Education Online*, 17(2):864-873